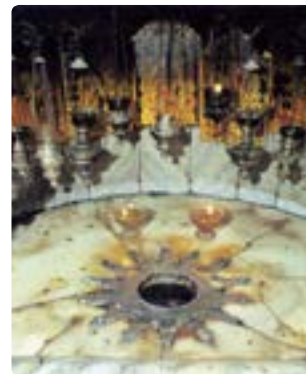

DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ

2010. november 28.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

Ily dicsőséges nagy napot illik fogadni tisztesen!

XX. évfolyam 4. szám

Az, hogy miként vélekednek a jövőről egy-egy helyzetben, az utal az élettapasztalatukra, a jóban való bizalmukra, és nem utolsósorban: Istenbe vetett hitükre. A remény, amely mindig a jövőbe mutat és az Úrra hagyatkozik, a hitre alapozódhat.

Az ember időben gondolkodik. Nekünk az idő az Isten ajándéka, csak jól ki kell felhasználni, mindig nyitottan a jövőre. A jelenben élünk, de múlt tapasztalata kell, hogy segítsen bennünket a realitás megőrzésében, és abban, hogy bizalommal várjuk a jövőt. A jövőből minden pillanatban valami jelenné válik, hogy azután múlttá legyen. Várakozunk, de tudnunk kell, kire és mire építjük a jövőnket, hogy célirányosan alakítsuk életünket. Szeretnénk tervezni, de sok a bizonytalan tényező, mert a dolgokat lényegileg nem mi, emberek, irányítjuk. Mindig voltak és lesznek babonás jóvendómondók, jósok, úgy látszik, ma is jól meg lehet belőle élni, de hamis útra viszik az embert.

Jézusban konkrétábbá válik az a jövő, amire vágyunk, de még nem nyilvánvaló mik leszünk. Mindenki, aki Krisztusban van új teremtmény. (2Kor. 5,17) Jézus mondja: aki hisz bennem, nem esik ítélet alá. (Jn 5,24) A keresztény ember reménykedve várja a jövőt. Nem a társadalom fejlettsége, nem a tudomány vagy a technika hozza meg vágyaink beteljesedését, hanem az, aki elvezet bennünket a teljes igazságra. „Az örökkévalóság a határtalan, tel-

Jövőképünk adventben

jes élet birtoklása.” Ez a mi reményünk nem menekülés a jövőbe. Mi a múltat sem akarjuk végképp eltörölni, hanem annak tapasztalataival végezzük ma, ami tőlünk

telik. Avilai Szent Terézzel valljuk: ketten a jó Istenel megyünk valamire, munkálkodunk, amíg időnk van, és hisszük, hogy szebb lesz utánunk a föld. Mi a teljességre vágyunk, oda szeretnénk eljutni. A jelen pillanat a kegyelem kapuja lehet, és azért megyünk tovább a hit útján, mert kiértékelve múltunkat, látva a történelmet, tudjuk, hogy Isten megsegített, és igazolta, hogy ő a történelem Ura.

Nagyon veszélyes és nyomasztó a reménytelenség, a kétségbeesettség, amikor elvész a remény. Mi, keresztények, nem azon a nyomon járunk, amit profán értelemben sokszor hangoztatnak, hogy a remény hal meg utoljára, hanem arra megyünk, ahol az élet világossága ragyog ránk, és bízhatunk benne, hogy beteljesedik az ígélet: menj be Urad örömébe. Nagyon lehangoló, ha valaki azt mondja: hát, én már kit várhatok, mit várhatok az élettől, ha már most elfelejtenek még a rokonok is! Mi, Istenben hívők, azt várjuk, aki mindent tud rólunk, és mégis szeret, aki nem utasít el, nem felejt el, akinek fontosak vagyunk.

Tisztuljon a jövőképünk és erősödjék a reményünk az új adventben!

Orosz Lőrinc
prépost-plébános

Interjú a Boda-házaspárral >>

– Vagy az én figyelmetlenségem, vagy a te ügyességed,...

folytatás a 2. oldalon →

Kárpátalján >>

A terem csupa pompa. Lámpák éles fénye ragyog...

folytatás a 12. oldalon →

Utcanevet (P. Kiss Szaléz) >>

P. Kiss László Szaléz római katolikus pap, ferences szerzetes...

folytatás a 14. oldalon →

A hitet nem lehet kiirtani

BODA ISTVÁN KÖLTŐ, NYUGDÍJAS ÚJSÁGÍRÓ ÉS FELESÉGE PORKOLÁB JUDIT
IRODALOMTANÁR A HITRŐL, ISTENRŐL

Bocsássa meg a tisztelt olvasó, amiért férfi interjúalanyommal, Boda Istvánnal tegeződöm, de éveken keresztül dolgoztunk együtt a Hajdú-bihari Naplónál. Igaz, ő, mint főszerkesztő-helyettes, én, mint pályakezdő, de a közvetlen megszólítás természetes volt. Így hát most sem alakoskodunk...

– Vagy az én figyelmetlenségem, vagy a te ügyességed, de soha nem jutott eszembe, amíg együtt dolgoztunk éveken át, hogy vallásos vagy. Bár az értekezleteket, amelyeket te tartottál, mindig úgy kezdted a szerkesztőnek címezve: hirdess ígét! Hogyan emlékszel vissza arra a sok évre, évtizedre, amikor Istent, a valóságosságot leplezve kellett dolgoznod?

B.I.: - A vallásosságom gyermekkoromból ered. Katolikus iskolába jártam, latin misén nőttem fel, rengeteget ministráltam, és mindenki tudja, hogy a gyerekkori élményeket nem lehet elfelejteni. Amikor egyetemre kerültem, akkor tombolt leginkább a magyar társadalmi közéletben az egyházüldözés. Mi akkor megtanultuk azt, hogy az ember a hitéhez való tartozását hogyan őrizze meg. Minekünk ez úgy sikerült kedves nejemmel, hogy 1954. július 14-én, amikor Debrecenbe kerültünk, a zsidógó nagy ámulatára egy rozoga taxival a templom előtt megálltunk, kiszálltunk négyen, és az ottani kis kápolnában egyházi szertartás szerint megesküdtünk.

– Nagy bátorság volt ez akkor...

B.I.: - Nem is gondoltunk erre, nálunk ez természetes volt. Én, mint író ember, egy picikét többet megengedtem magamnak, és nem igazán tűrtem a korlátozást. A szerkesztőségbe kerülésem után a vallásosságomat nyilvánvalóan nem vertem nagyobbra. Mivel ismertem az egész magyar valóságot, tudtam, hogyan kell viselnem a meggyőződésemet, hogy kell vele élnem. Nem volt benne semmi különös, se merészség, se más, egyszerűen nem tettük a kirakatba, hogy templomba járunk.

– Ellenőrzések, megfigyelések voltak? Mégiscsak egy pártlapnál dolgoztál?

B.I.: - Nem tudom, fogalmam sincs. Énvelem soha nem közöltek ilyent, aztán pedig a hatvanas, hetvenes években ez a görcs oldódott.

– Hogyan volt a Kossuth gimnáziumban? Teljesíteni kellett az ateista normákat? Figyelték a tanárokat?

P.J.: - Még annyit Pistáról, hogy egyetemistaként szembeszállt a hatalommal. Amikor Kuczka Péter megkapta a Kossuth-díjat, *Mindenkinek! Mindenkinek!* című, Tanácsköztársaságról szóló versfüzére okán, akkor Pista egy faliújság cikket jelentett meg, Odaadják már a Kossuth-díjat mindenkinek, mindenkinek címmel. De azt se tudja senki Pistáról, hogy őt '56-ban lezárták. Mert nem az a típus, aki dicsekszik ilyesmivel, pedig most itt volna az ideje. Ott volt a börtönben Julow Viktorral, Durkó Mátyással, Koczogh Ákossal. Szóval őt nem nagyon merték vegzálni, mert mindig benne volt a bátorság. A másik: anyósom hét gyereket nevelt, egyedül, mert apósom kivándorolt Amerikába. Mégis úgy nevelte ezeket a gyerekeket, hogy minden vasárnap templomba kellett menni. Pedig a tanya négy-öt kilométerre volt a templomtól. És hóban, fagyban menni kellett. No, de nem felejtettem el a kérdését... Engem soha nem ért a gimnáziumban bántalom, talán azért sem, mert Pista jó barátságban volt az igazgatóval. Igaz, hogy rengeteget is dolgoztam, gondolom, hogy nem vágyott senki a helyemre. Azt

tudták, a gyerekek is, hogy istenhívő vagyok. Beszélgettünk is ilyenekről osztályfőnöki órákon, még azzal az osztállyal is, amelyikkel a forradalmat átél-
tük. Soha senki nem jelentett fel.

– *Az irodalomtanításban lehetett foglalkozni az istenhit-
tel?*

P.J.: – Nem, de meg lehetett tanítani Ady istenes verseit, József Attila, Balassi istenes verseit, amikor tiltva volt Szolzsenyicin Iván Gyenyiszovics egy napja, azt elolvastuk az osztállyal, amikor megje-
lent Bulgakov Mester és Margaritája, megismertük. Az irodalmat a Biblia ismerete nélkül tanítani nem lehet. Olyan alapműveltséget ad, amely nélkül sem a magyar, sem a világirodalom nem tanítható.

– *Az újságírásban kerülni kellett a vallásos témákat?*

B.I.: – Az én pályafutásom során sose merült fel a vallásosság. De a magam vallásos élményeit egy-
egy metafora, vagy utalás formájában bele csem-
pészttem az írásaimba. Ezek bele épültek a munká-
imba, amit én is természetesen tartottam, meg
gondolom, az olvasóim is. És ezekért sose kaptam
megrovást vagy figyelmeztetést. Az én nemzedé-
kem úgy nőtt föl, hogy a vallásosságot nem lehetett
bármiféle ideológiával kiegészíteni belőlünk. Az én
nemzedékem, amelyik az egyetemen volt, két dolgot
művelt példaszerűen. Egyik: tudták, hogy kikkel le-
het úgy beszélni, hogy nem sügják be, nem lepezik
le a gondolataikat és a helyzetről vallott álláspont-
ját. A másik: soha nem ütközött úgy a hatalommal,
hogy provokálta volna. Kétfajta arcot kellett mutat-
ni. Gyermekkori élményem, amit sosem felejték el,
nem is lehet elfelejteni. Kis tanyasi házban laktunk,
a komódon gipszangyalok, minden este le kellett
előtte térdelni, és elmondani a Miatyánkot, az
Üdvözlégyet, a Hiszekegyet, az Oltalmad alá
futunkat, meg az Én Istenem, jó Istenem imákat.
Volt, amikor az álmoságtól már tényleg leragadt a
szemünk. Tehát ebben nőttünk föl, és ezt nem lehet
kiirtani az emberből.

– *A Szent Anna templommal majdnem szemben lak-
nak. Gondolom, a harang hangja már családtag.*

P.J.: – Igen, reggel hat órakor a haragszóra ébre-
dünk. Úgy nevezzük a Szent Anna templomot, hogy
a Mi templomunk. És nemcsak azért, mert a köze-
lünkben van, hanem, mert ott, ebben a templomban
ismerkedtünk meg. Én egyébként az általános isko-
lát a Svetitsben végeztem, aztán, amikor édesapá-

mat áthelyezték Nagyváradra, ott az orsolyitákhoz
jártam. Az ott szerzett élményeket nem lehet elfe-
lejteni. Édesanyám nagyon vallásos volt, minden
nap ment a templomba.

Itt mi mostanában szombaton este szoktunk
templomba menni. Két vagy három hete annyira
kedves volt Lőrinc atyától, hogy a szentmisét azo-
kért ajánlotta fel, akik szombatonként járnak. De az
is olyan kedves, hogy amikor hideg van a templom-
ban, előfordul, hogy valaki, ismeretlenül hoz egy
kispárnát, hogy arra üljek. Nemrégiben pedig egy
ajándék horgolt keresztet kaptunk. Annyira jó kis
közösség alakult ki, Lőrinc atyának köszönhetően.

– *Hogy állnak a mai fiatalok a vallással? Mit adhat a hit
napjainkban?*

B.I.: – A régi parasztemberekhez a mindennap-
jaik miatt közelebb állt az Isten. A mai fiatalok pedig
a számítógép bűvöletében élnek. Manapság az egy-
házi esküvő is csak divat. Nem hiszem, hogy komo-
lyan gondolnák, hogy azután nem lehet elválni.
Nincs válás.

P.J.: – Szerintem meg a mai fiatalság sem rossz-
szabb, mint mi voltunk. Megnézhetjük a saját un-
káinkat is. Hitre mindenkinek szüksége van, és ha a
gyerekek előtt van minta, minthogy mi is mindig
megyünk templomba, akkor a gyerek is átveszi. Példát
kell mutatni. És bele kell építeni a gyerekek em-
lékezetébe a hitet. Mert akkor lesznek azok, aki
mindenki akar lenni: boldog.

B.I.: – Világviszonylatban figyelem, különösen a
magasan kvalifikált embereknél, művészeknél,
hogy keresik a fogódzót. Mert bele vannak fáradva
abba a morális csődbe, ami az egész világon van. Az
a probléma, hogy a mai fiatalok számára nem termé-
szetes az, hogy valaki van felettünk, akihez gondol-
latban, az élményeinkkel tudunk fordulni, vagy me-
nekülni. De előbb-utóbb mindenki beleérik abba,
akármilyen pogány fiatalsága van, hogy közel kerül
az Istenhez, vagy a hithez. Rájön, hogy teljesen ér-
telmetlenné válik Nélküle minden.

Barna Attila

Isten hozta...

Dobos Csegőt, kántorunk újszülött kisfiát, ne-
gyedik gyermekét. Testi-lelki egészséget kívá-
nunk a kisdédnek és szüleinek!

Növekedjék bölcsességben és szeretetben, Isten
és az emberek előtt!

Isten áldása legyen az egész családon!

Advent

„...az Úr angyala megjelent neki álmában és ezt mondta: József Dávid fia ne félj magadhoz venni feleségedet Máriát, mert ami benne fogant az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, akit nevezd el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből. Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék amit az Úr mondott a próféta által: Íme a szűz fogant méhében, fiat szül, akit Immánuelnek neveznek – ami azt jelenti – velünk az Isten.” (Mt 1,20-23)

Miről is ír Máté az evangéliumában? Ígéri, hogy kapunk valamit, amire érdemes várni. Mennyi mindenre várunk és vágyakozunk életünk során! Várunk a vonatra, a fizetésre, a nyugdíjra, a gyerekekre, a kedvesünkre, vagy éppen a tanóra végére. A felsorolást a végtelenségig lehetne folytatni. Várni valakit, akit szeretünk, mindig nagy öröm. A találkozásra való készülődés, várakozás már maga is ünnep. A Kis hercegben az író nagyon szépen fogalmazza meg ezt az érzést. „Ha délután négykor érkezel, én már háromkor elkezdek örülni. Minél előrébb halad az idő, annál boldogabb leszek. Négykor már tele leszek izgalommal és aggodalommal, fölfedezem milyen drága kincs a boldogság.” Szerintem ezt az érzést tükrözi vissza az advent.

András naphoz legközelebb eső vasárnap és december 25-e közötti négy hetes „szent-idő” az advent, a karácsonyra való lelki felkészülés, a Krisztusra várakozás időszaka. A latin eredetű kifejezés jelentése „az Úr érkezése”, a hívő ember számára meghatározza e négy hét ünnepi hangulatát, ugyanis kitölti a lelkét Jézust kereső vágya és a vele való találkozás boldogsága.

Advent egyben az egyházi év kezdete. Eredete az V-VI. századra nyúlik vissza, amikor heti három napos böjttel is megszentelték. Sokfelé még nemrég is őrizték ezt a hagyományt, amelyre a Szeged környékén elterjedt „kisbűt – advent-bűt” elnevezés is utal.

E négy hét megkülönböztetett szerepét, ünnepélyességét, Krisztus-váró hangulatát alapvetően meghatározzák a napfelkelte előtt tartott hajnali misék, a roráték. Ez az időszak az önvizsgálat, a csendes meditáció és a „szent várakozás” időszaka kellene, hogy legyen minden családban. Jó lenne, ha adventben nem csak az töltené ki a családok életét, hogy jaj mit adjunk annak, akit szeretünk! Ha nem

csak ajándékokkal próbálnánk ünneppé tenni a karácsonyt, akkor 365 napos karácsonyunk is lehetne. Ha ki mernénk mutatni a szeretetünket, szóval, tettel, egy mozdulattal, egy mosollyal, egy szál virággal, egy pici kis akármivel, akkor a szeretet arányától válna igazán királyi ajándékká az ünnep. Engedjük, hogy Jézus adja szívét a mi karácsonyunkba, mert akkor valami mennyei, angyali adódik hozzá az ünnephez!

Adventben várjuk a Messiást, Jézust, hogy aztán ő hívjon bennünket, mert Jézus mint mindig, most is hív. Hívja az élet vámszedőit, a ma Zakeusait is, hogy jöjünk le a megfigyelő állásainkból, lépünk már felé! Mindig közelebb felé, egészen közel az igája alá, amelyben vinni, emelni, hordozni akar bennünket. És mindenkit hív, azt is, aki ma hallja először hívását, de azt is, aki már sokszor hallotta, és azt is, aki a szívével ma éli át először ezt az érzést. Hívja a megfáradtakat, megterhelteket, várja a fiatalokat, akik ebben a mai világban olyan nehéz terhekkel indulnak az élet felé, de várja az időseket is, akik nem befelé, hanem már kifelé indulnak az életből. Ám nemcsak ő vár bennünket, hanem mi is várjuk adventben, hogy majd karácsonykor Ady szavaival örvendezhessünk érkezésének:

*„Harang csendül, Ének zendül,
Mesze zsong a hálaének
az én kedves kislemben
Karácsonykor magába száll minden lélek.”*

Mai zaklatott világunkban lelkünk mélyén talán mindannyian keresünk, várunk valamit. Várjuk a szebbet, a jobbat, a csodát. Várjuk a Messiást, az élő Krisztust, hisz tudjuk, hogy eljő és nem késik. Adjuk meg hát az esélyt önmagunknak, hogy találkozhatunk vele!

Csicsovszkiné dr. Szilassy Emília

Debreceni Katolikus Figyelő
A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA
ÉRTESÍTŐJE
Megjelenik évente ötször.
Felelős kiadó: Orosz Lőrinc
Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia
4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.
Telefon: (06-52) 536-652
www.szentannaplebania.dnyem.hu

E-mail: varilona@internet.hu;
akolitus@freemail.hu;
Főszerkesztő: Keresztesné Várhelyi Ilona
Munkatársak: Barna Attila, Bérces Mária Klára
Szerkesztő: Záborszky László
Tördelés: Győri Attila

Fotók: Barna Attila,
Keresztesné Várhelyi Ilona,
Kovács Ágnes,
...
Nyomdai munkák: Kentaur Nyomda
Igazgató: Hajdú Károly

Nem kérünk a Halloween-ből

Mindenszentek, Halottak napja környékén megszorodnak az új divat, a Halloween giccsei, sajnos már a temetőben is! Az idegen kultúrák szellemhitének torz, a kereszténységtől idegen jelenségét tapasztaljuk ünnepeink üzleti-es átirataiban, tartalmuk, lényegük kiforgatásában. Sértőnek is nevezhetjük ezt a néhány éve terjedő hóbortot, hiszen a mi örökélet-hitünket teszi nevetségessé töklámpásaival, boszorkányaival, szellemmaskaráival. Ne hagyjuk magunkat becsapni azzal a tévedéssel, hogy ennek köze van a magyar népi kultúrához! Való igaz, töklámpást nálunk is készítenek, mint mindenütt, ahol tök terem, a népi játéknak azonban semmi köze nincs a halottak napjához!

Az új divatban nem nehéz felfedezni a globalizáció kóros túlbujánzását. Szinte üzletággá terebélyesedett már a virág- és mécses-ipar is. Akárcsak a szerelmesek napjának kikiáltott, februári Valentin-nap, a böjt helyébe lépett adventi vásár, a túlhaszolt, egykori jelentéséből kiforgatott mikulás, a hiúság ünnepévé tett karácsony, a tobzódó húsvét, most már a halottak napja is csak a pénztárcánk kiforgatását célozza! Persze, csak akkor, ha hagyjuk! Ha beszállunk a versengésbe, hogy a mi sírunkon nagyobb mécses, drágább virágcsokor legyen, mint a szomszédén! Mintha egyetlen napon akarnánk bepótolni azt, amit az év többi napján elmulasztottunk! Mintha a nagyobb koszorú, a díszesebb mé-

cses nagyobb szeretetet jelentene! Pedig lehet, hogy éppen fordított az arány! Mert ezekre a drága kellékekre nem szeretteinknek, hanem a mi hiúságunknak van szüksége! A Halloween jegyében pénzüket költők valószínűleg nem ismerik a keresztény hagyomány tartalmát, de annyira azért nem materialisták, hogy ne gondolnának a túlvilágra!

A mi szentjeink nem kísértő szellemek, akik ijesztgetik az élőket, hanem Isten országának megdicsőült tagjai. Elhunyt szeretteink – hitünk szerint – Jézus Krisztus megváltó áldozatának érdeméből az örök élet várományosai. Életük a ma élőknek tanulságul szolgál, hitük példaként áll előttünk, szeretetükért hálát adunk, imádságainkkal üdvösségüket szolgáljuk, s hozzájuk igazodva magunkat is erre készítjük fel. Erre szolgál az egyház ajándéka, a kegyelmi állapotban elnyerhető teljes búcsú is. Sajnos ennek fogalma már a vallásgyakorló katolikusok körében sem eléggé tisztázott.

A családok és az egyház ünnepei az élet értékéről, a nemzedékek összetartozásáról, a szeretet világot fenntartó erejéről szólnak, amelynek forrása és célja Jézus Krisztus. Ebben az értékrendben minden, drága pénzen vásárolt ajándék semminek bizonyul, kitéve a tolvaj, a moly, a rozsdá kártevéseinek, vagyis a múlandóságnak. Egyedül a szeretet az, ami soha el nem múlik. Az megmarad a síron túl is. És éppen ez hiányzik a Halloween-ből!

KVI

Levelét kaptunk...

Haller Istvántól,

aki rövid ideig a Szent Annában is végzett kántori szolgálatot, és más közösségek is ismerik őt Debrecenben. Negyven évig tanított különböző helyeken. Innen Sopronba költözött, ahol a domonkosok templomának kántora. Nemcsak a domonkos rend révén, hanem a Figyelő szorgos és hűséges olvasójaként is élénk figyelemmel kíséri a debreceni katolikus életet.

Levelével azt az örömét szeretné megosztani velünk, amely 80. születésnapján érte. Domonkos atya és a hívek szentmisében köszöntötték, üdvözlőbeszéddel és közös énekléssel. „Megköszöntem kedvességüket, figyelmességüket, de megköszöntem azt a sok imádságot is, amit értünk mondtak ebben

az évben. Négy hónap alatt négy műtéten estünk át feleségemmel. Tehát nemcsak a 80. évért, hanem a gyógyulásunkért is hálát adhattunk ebben a szentmisében. A műtétek után a hatodik napon már orgonáltam, énekeltem, még temetésen is. Igazi hálaadás volt ez, és örömünket másokkal, a debreceniekkel is szeretnénk megosztani. Köszöntöm Lőrinc atyát, és a kedves ismerősöket. Adjon a jó Atyánk erőt, egészséget és sikerekben gazdag életet.”

Pista bácsi a születésnapjának köszöntő beszédét is mellékelte, amelyben az ő Kántortanító című könyvéből vett idézettel elevenítették fel hivatásának indulását és eredményeit. Mi innen kívánunk neki további kitartást Isten dicsőítésében.

KVI

A gyógyító imáról

Szólni kell róla, mert sokan ebben is vakon hisznek. Beteg kispap mellett társai imádkoztak: majd ők imával meggyógyítják a beteget. Imádkoztak, de a beteg komába esett és kórházban kötött ki.

Mivel az ima beszélgetés Istennel, a szokványos értelem nem nevezhető terápiának. Magunk és mások egészségéért mindig kell imádkozni Istenhez, de ha valamit kérünk, azt Isten akarásával összhangban és Jézus nevében kell tennünk. Imádság következtében történhet gyógyulás, de a Biblia ezt nem automatikus ok-okozat összefüggésben írja le. Kérésünk csak akkor valósul meg, ha Istennek is ez az akarata.

Vizsgálati eredmények mutatják, hogy nem találtak jelentős különbséget azok között a betegek között, akikért imádkoztak és azok között, akikért nem. Van, akik úgy látják, hogy az imakutatás ellentmondásos terület, mert az Istent teszik próbára.

Jézus szava Keresztelő Szent János tanítványainak: „Menjetekek, vigyétekek hírül Jánosnak: Vakok látnak, sánták járnak, leprások tisztulnak meg” (Lk 7,20). Az imakutatás eredményei azonban távol állnak attól, hogy egyértelmű következtetést lehessen levonni. Az imakutatásban alapvető teológiai hiba az a feltevés, hogy az eredményre csak az emberek lehetnek hatással. Ha így néznénk a dolgokat, akkor amiért az ember imádkozik, azt valóban meg is kellene kapnia. Az ima a Biblia szerint nem egy energia, ami ha felszabadul, jár a maga útján és előre kiszámítható eredményt hoz.

Az ima személyes találkozás a személyes, szerető Atyával.

Illés próféta imája, Baál próféta papjaival szemben csak Isten dicsőségét szolgálja. A Biblia a kitartó, szüntelen imát tanítja. Imáinknál nem lehet lemérni, ki nek az imájára válaszol az Úr, és kiére nem. Miérteket sem tehetünk fel, ha gyógyulásért imádkozunk, hogy miért nem gyógyította meg betegünket az Isten. Szent Pál is „töviset kapott a testébe”, kérte az Urat, de nem távolította el. Rájött, hogy *elég az Úr kegyelme, mert az erő az erőtlenségben van*. Ha bízunk Istenben, akkor döntéseiben is bízunk kell. Ő mindig úgy dönt, hogy javunkat és üdvösségünket akarja. A vele és a benne való szenvedés nem értelmetlen. Nem ígérte, hogy minden imánkra azonnal és igenlőleg válaszol. Türelmünket is próbára akarja tenni. Istenbe vetett bizalmunk miatt ajánljuk a gyógyulásért végzett imádságot. „*Megvigasztal minket minden nyomorúságban*” (2Kor 1,3-4).

Szent Jakab levelében olvassuk: „*Beteg valaki körületek? Hívassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölötte s kenjék meg olajjal az Úr nevében!*” (Jak 3,14) Amikor betegek vagyunk és szenvedünk, imádkozhatunk, sőt kell is imádkoznunk a gyógyulásért, de azzal a tudattal, hogy Isten akarata bízunk. Ő erőt ad, hogy kibírjuk a szenvedést. Szent Pál ezt írja: „*megtanultam, hogy beérjem azzal, amim van. Tudok nélkülözni, de tudok bővelkedni is. Minden körülmények közt, mindenhez hozzászoktam. Mindent elviseltem abban, aki nekem erőt ad*”. (Fil 4,11-13)

Orosz Lőrinc, prépost-plébános

Piarista emlékek

KIÁLLÍTÁS A SZENT JÓZSEF GIMNÁZIUMBAN

November 12-én délelőtt kiállítás nyílt régi piarista emlékekből az utódiskola aulájában. A megnyitón Bosák Nándor püspök atya köszöntötte a megjelenteket, válaszolva a kiállítás létrejöttének okát és célját.

Plébániánk két értékes dokumentummal gazdagította a kiállítás anyagát: egy tablóval az 1947-es évből és egy latin kéziratos alapítólevéllel. Ennek egy szövegrésze magyarul így hangzik: „... alapítvány tételéről, különösen a szegény, hívő magyar ajkú fiú- és leánygyermek alapvető művelésére.”

A kiállítás anyagát Gáti Magdolna, a gimnázium tanára gyűjtötte össze.

Debreceni templomaink miserendje

Templom	Vasárnap	Hétköznap
Szent Anna	6.30, 7.30, 8.45, 10, 11.30, 18	7, 8, 18 advent: 6
Szent László	7.30 gk, 9, 11, 18	7.15, 18
Szent István	10.30	K, Cs: 18 1., 3., 5. Szo: 18 2., 4. Szo: 18 igelit.
Szent Család	9, 10.30 gk	18
Megtestesülés	9 gk, 11	18
Jézus Szíve	8.30	Sze, P: 18 Cs: 18 igeliturgia 2., 4. Szo: 18
Józsa	9, 10.30 gk	Sze: 17

Vitaest a magyar nyelv és nép eredetéről

Különösen aktuális témát tűzött napirendjére a püspökség „Esti beszélgetések” sorozata. Miért kell beszélnünk ma keresztény körökben a magyar nyelv és nép eredetéről? Mert felütötte fejét az a nézet, hogy a magyarság őstörténetét, vallását és nyelvét a tudomány szándékosan félremagyarázta. Valami politikai érdeket sejtjenek egyesek abban is, hogy pl. nyelvünket a finnugor nyelvek közé soroljuk. Már támadások érik a keresztény kultúra egyes, például Szent István-i értékeit is.

Két ismert tudós vállalta véleményének kifejtését a témában: Keresztes László nyelvész-professzor és Fodor István régész, a Magyar Nemzeti Múzeum címzetes főigazgatója. Az általuk előadott tudományos összegzésekhez hozzá lehetett szólni, kérdéseket feltenni. A lehetőséggel élt is a szép számú közönség.

Keresztes László főként az összehasonlító nyelv-tudomány eredményeire támaszkodva világította meg nyelvünk vitathatatlan finnugor eredetét. A nyelvészet kb. 700 ősi magyar szót tart finnugor eredetűnek – jelezte Keresztes professzor. A szavak rokonsága a szabályosan ismétlődő különbségek, az ún. hangmegfelelések alapján állapítható meg. További bizonyítékul szolgálnak a nyelvrokonság bizonyításához a nyelvtani és tipológiai egyezések.

Fodor István történeti-régészeti bizonyítékokat sorakoztatott fel, amelyek népünk keleti származására engednek következtetni. Két alapvető dologra mindketten figyelmeztettek: ne a mai nyelvállapotot vegyük alapul a vizsgálódáskor, és ne azonosítsuk a nyelvek rokonságát a népek rokonságával az összehasonlítások során! Nyelvünk finnugor nyelv, az ún. *finnugor nyelvcsaládba* tartozik, – fejtették ki az előadók. A finnugor nyelvcsaládon belül a finnek, észtek, lappok stb. távolabbi nyelvrokonaink, míg az ún. *ugor* ág másik két tagjával, a vogulokkal (saját nevükön manysik) és az osztjákokkal (hantik), közös néven: *obi-ugorokkal*, közelebbi nyelvi rokonságban vagyunk, pedig antropológiai jellegzetességeink jelentősen eltérnek egymástól.

A finnugor alapnyelvet beszélők csoportokra szakadva más-más területre vándoroltak a Volga–Urál vidékéről. Közben más népek is közéjük ékelődtek. Csakhogy a nyelv mindig lassabban változik, mint a nép, és jobban megőrzi a régebbi állapot elemeit. Épp ezért lehet a maradandó szókincs alapján az írásbeliség előtti időkből is következtetni arra, hogy hol és mikor élt egy nép, és mivel foglalkozott. Bizo-

nyos szavak megléte vagy hiánya utal az ősi lakóhelyekre, a kultúrára, az életmódra, a vallásra. Itt lép be a nyelvtudomány mellé „segítségül” több más tudomány, mint az állat- és növényföldrajz, a történeti embertan (antropológia), a néprajz, a történelem, mint a népek mozgását és érintkezéseit feltáró tudomány, főként a régészet. (A mai genetikai kutatások eredményei a nyelv szempontjából egyelőre nem hasznosíthatók, a népességgenetikai kutatások eredményeivel egyelőre nagyon óvatosan kell bánni.)

De mióta van önálló magyar nyelv? Önálló nép?

Az önálló magyar nyelv kb. két és fél ezer éves múltra megy vissza, hiszen a vogulok és osztjákok őseitől a magyarság Kr.e. 1. évezred közepén vált el, délnyugatnak fordulva, a ligetes-füves sztyeppe-övezetbe vándorolt. A korábbi gyűjtögető, halász vadász életmódú magyarság itt vált lovas néppé. Itt keveredett különböző iráni (óiráni szkíta és szarmata), majd török népekkel, s lett életmódjában (törzsi szervezeti forma), megjelenésében is törökössé. (Bizánci források ezért emlegetik őseinket türköknek, a nyugatiak meg onuguroknak. Ők magukat kezdetől fogva a *megyer* törzs nevével összefüggő *magyernek*, *magyar-nak* hívhatták.) A hosszú idő alatt a magyar nyelv is változott, gazdagodott a lovas nomád életmód s az új hazában talált természeti viszonyok szókincsével. (Pl. a földművelésre és állattenyésztésre vonatkozó szavaink a honfoglalás előtti török nyelvekből – és nem a mai törökből! – származnak.) Fodor István elmondta: valószínű, hogy őseink ismerték az ún. tengrizmus hiedelemrendszerét, valamint kapcsolatba kerülhettek a keresztény vallással is. Az utóbbira bizonyíték az olyan ótörök eredetű szóréteg, mint a ’szent’ jelentésű *üd*, *id* (*ünnep* ’szent nap’, *egyház* ’szent ház’), *gyón*, *törvény*, *bűn* stb. Átalakult a hangrendszer, s változtak a nyelvtani szerkezeti formák is, de alapvető finnugor jellegzetességeit éppen úgy megtartotta a magyar nyelv is, mint a többi, egyre távolabbra kerülő rokonnyelv.

A honfoglalás idejére (IX. század vége) már egy írásbeliséget ismerő (rovásírás: maga az *ír* ige is török eredetű, a *ró* pedig ősi szó), egyistenhívő nép lett a magyar (bizánci kereszténység), amelyik nem minden ellenállás nélkül, de el tudta fogadni Szent István kezéből a nyugati típusú (római) kereszténységet. E nélkül pedig ma talán nem is beszélhetnénk magyar népről és magyar hazáról...

Bérces Mária Klára

A Katolikus Kultúra ünnepén mutatták be: „Szentebbül megújult”

„Nemzetünk kulturális önazonosságához a sajátosan katolikus kultúra értékei szervesen hozzátartoznak. Európában az a tapasztalat, hogy az egyes nemzeteknek a kulturális infrastruktúráját mindmáig nem kis részben a történelmi egyházak hordozták. Ebben a felelősségben kíván részt venni a Magyar Katolikus Egyház is.” (MK). Erdő Péter bíboros ezen gondolatainak jegyében rendezték meg 2009-ben először a Magyar Katolikus Kultúra Napjait. Az idei ünnepre egyházközségünk is változatos programokat szervezett. Volt könyvbemutató, vitaest, koncert. Rendhagyó nyitva tartással és tárlatvezetési lehetőséggel működött három napon át az „Őseink hite” című egyházművészeti kiállítás. Programmal készültek egyházi iskoláink is.

A bemutatott könyv a *Szentebbül megújult* című album volt. Szerzői: Hapák József (fotó) és Keresztesné Várhelyi Ilona (szöveg). A kötetet Filakowszky György tervezte. Kiadta a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Bosák Nándor püspök ajánló soraival. A nagyközönség számára történő prezentációra október 8-án került sor a Szent József Gimnázium Vasváry-termében.

„A templom az istenkapcsolat kitüntetett helye – írja beköszöntőjében a püspök úr, majd így folytatja: *Áhítatot ébresztő szépsége, bensőséges csendje vagy felémelő liturgiája menedéke az emberi léleknek, sőt ...a testnek is.*” Amit ebből az „áhítatot ébresztő szépségből” a fénykép visszaadhat, azt Hapák József csodálatos művészi fotói visszaadják. Amivel egy kép „beszédessé tehető”, azt Keresztesné Várhelyi Ilona beszédessé is teszi, mikor – mint valamely gondos idegenvezető – segít megérteni a látottakat. Az albummal a kezünkben bízunk hát rá magunkat a szerzők kalauzolására!

Múlt és jelen

A Szent Anna-templom, amely 1721 és 1746 között J. B. Carlone olasz származású mérnök tervei szerint épült, a reformáció után Debrecen első katolikus temploma volt. 1993 pünkösdje óta, amikor II. János Pál pápa létre hozta itt, az ország északkeleti részén az új egyházmegyéjét, a templom a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye székesegyháza lett. Stílusában a kései barokk építészet remeke. Ahogy a könyv feltárja az építés történelmi előzményeit, úgy értjük meg a templom-építető gr. Csáky Imre nagyváradi püspök, majd bíboros tettének jelentőségét: 168 év kitaszíttottság után újra lehetett igazi katolikus hitélet Debrecenben. A „szentebbül megújult” debreceni katolicizmusnak gazdag múltja van. Elég, ha a Nagytemplom helyén korábban állt Szent Andrástemplomra gondolunk, amelynek története az 1200-as évek végére (vagy talán még korábbra) nyú-

lik vissza, és szorosan összefonódik a török időkben erős, helvét hitvallású református központtá alakuló Debrecen történetével. „A reformáció mozgalmi – olvashatjuk a könyv 17. oldalán – jórészt egybe estek a török időkkel, amikor a magyarság fennmaradásának fontos kérdésévé vált az anyanyelv és a keresztény hagyomány. Debrecen azon kevés városok közé tartozott, amelynek színmagyar lakossága volt, és ez kedvezett az anyanyelvet dicséretesen felértékelő protestantizmusnak.” Így történhetett, hogy a megerősödött protestantizmus miatt a XVI. század dereka tájától több mint másfélszáz évig a katolikusok kiszorultak a városból. Az újrakezdet szimbóluma a Szent Anna templom. Építése óta – újra meg újra megújulva – volt és maradt a debreceni katolikus hitélet központja.

Jeles plébánosairól itt nincs módunk szólni. Az érdeklődők viszont könnyen tájékozódhatnak életükéről, a templomot és közösségét gazdagító szolgálatokról. Az album egyik érdeme éppen az áttekinthető szerkesztés. A képeket és a szöveget úgy illeszti egymáshoz, hogy a folyamatos olvasás menetét ne kelljen megszakítani, de, ha valamely külön részlet-

re vagyunk kíváncsiak, azonnal rátaláljunk. (Egyedül a fali freskók képeinek bemutatásánál érezhető némi sorrendi zavar.)

Az album második fejezete a székesegyház művészi értékeit mutatja be.

A fotókon nagyszerű távlati képek, de, ha az szükséges, az apró finomságokat is feltáró közelképek elevenítik meg például az épület vagy a templombelső egészét, illetve valamely különösen figyelemre méltó részét. Amit a képek látványa mellett a szöveg hozzá tud adni, az itt is a múlt állapotra való utalás és tudatosítása annak, hogy a Szent Anna-templom nemcsak hogy a barokk építőművészet egyik jeles alkotása, s mint ilyen korának építészeti jegyeit viseli magán, de jellegzetesen a kegyesrendi (piarista) szemlélet megtestesítője is.

A felvételek, akárcsak a valóság, a szentélyre, azon belül a szintén barokkos tagolású főoltárra irányítják a tekintetet, melynek központi, legbecsebb része a tabernákulum, a benne rejtő Oltáriszentséggel, katolikus hitünk legfőbb titkával. Fölötte a templom titulusát adó oltárkép. Még fennebb két „angyalos kép”. Ezek közül az alsó a Szentlelket dicsőíti, a felső az Oltáriszentség méltóságát hirdeti. Alapos egyház- és művészettörténeti ismeretek fényében állítja elénk az album a négy egyházatyát, akiket mintegy „leemelve” a főoltárról a fotókon „közelképben” is megfigyelhetünk. Kettőjük lila püspöki ornátusban van: Szent Ágoston (az oltárral szemközt állva balról az első) és Szent Ambrus (jobbra a szélső szobor), kettőjük pedig fehér pápai öltözetben: Nagy Szent Gergely pápa (Szent Ágoston mellett) és Nagy Szent Leó pápa (Szent Ambrus jobbján).

A mennyezeti freskók megtekintésekor büszkeség töltheti el szívünket: Árpád-házi szentjeinket látjuk megörökítve. Az oldalfalak festményein ábrázolt neves egyházi személyek pedig szinte valamennyien kötődtek Váradhoz. (Emlékezzünk rá, hogy Debrecen még a székesegyház építésekor is, és utána még sokáig, a váradi püspökséghez tartozott.)

Amint eddig is rámutattunk, hogy milyen sok oldalról megvilágítva s milyen tudományos alapos-sággal bánik a könyv a témájával, ugyanezt elmondhatjuk a mellékoltárokkal kapcsolatban is. Oltárképeik egy rész az idők folyamán kicserélődött. Így például a mai *Jézus szíve-oltárt* korábban Szentháromság-oltárként ismerték. Ez az egyetlen mellékol-

tár, amelynek tabernákuluma van. Ez a tény, valamint az, hogy az oltárasztalon ott van Csáky Imre bíboros címere, s mert a Szentháromság-oltárkép 1732-ben, az ő utolsó Debrecenben jártakor már kétszen volt, – mindezen tényezők valószínűsítik, hogy ez lehetett a templom első főoltára, amit maga Csáky bíboros szentelt fel. Bal oldalon haladva a hajdani Nepomuki Szent János-oltár helyén ma a *Szent József-oltár* áll. A következő pedig a *Kis Szent Teréz-oltár*, kápolnájának oldalfalán Nepomuki Szent János szobrával. Ezen az oldalon található még a *Fájdalmas Szűzanya-kápolna* a szép Piéta-szoborral és az értékes, Szűz Mária hét fájdalmát jelképező festménnyel.

Jobbra, a szentélytől az első az *Immaculata-kápolna*. Oltárképén a sátán fejét eltipró Szűz Mária mennyei lebegésben jelenik meg. A következő a *Kalazanci Szent József-kápolna*. A benne lévő oltárkép ugyan más művészi kézre vall, mint a Mária-festmény, az oltár ornamentikája egyazon kassai szobrászmestert valószínűsít. Az oltár és oltárképe egyaránt igen igényes, egységes művészi alkotás. A bejáratától jobbra az első egy oltár nélküli kápolna, benne a Szent Családot ábrázoló oltárkép. Itt található még a díszes szoborszekrénybe állított Szent Antal-szobor (azonos „foglalatú” a túl oldalon a Piéta) és az értékes keresztelőkút.

Az olvasó megcsodálhat még néhány muzeális értéket is: a templom egykori felszerelési tárgyai jelenleg a szentély mögötti kiállítóteremben láthatók. Vegyünk búcsút a templombelsőtől az orgona leírásával: „A karzaton elhelyezett orgonaszekrény a főoltár és a szószék stílusához alkalmazkodik, de benne már egy korszerű, három manuálos, negyvenegy regiszteres, székesegyházhoz illő hangszer lakik.” (69 old.)

Bátran elmondhatjuk, hogy „Hapák József fényképei és Keresztesné Várhelyi Ilona szövege, (a kettő együtt!) nemcsak a templom művészi értékeinek felfedezéséhez segítik az olvasót, hanem az ünnepi szertartások megidézésével és a plébániához kapcsolódó intézmények bemutatásával az „élő köveket”, a közösség életét is megjelenítik.

Jó szívvel ajánlom a könyvet mindenkinek, katolikus vagy nem katolikus, hívő vagy nem hívő embernek, magyarországinak vagy külföldinek, hiszen Lieli Pál tanár úr igényes fordításában az album angol szöveggel is kapható.

Bérces Mária Klára

Kárpátalján jártunk

A Szent Anna plébánia közössége Lőrinc atya és Ricsi atya vezetésével kárpátaljai kiránduláson vett részt 2010. szeptember 8-9-én Tonhaizer József és felesége Rita asszony kitűnő szervezésében.

Kárpátalja. Egy fogalommal vált ország rész, egy „Terra incognita” melyről a XX. században jobbra csak cenzúrázva illet beszélni. Talán ezzel magyarázható, hogy az anyaországban a második világháború után felnőtt nemzedék számára mind a mai napig ismeretlen maradt. Amikor a trianoni mütőasztalon darabjaira szaggatták a Kárpát-medencében tökéletes földrajzi-gazdasági egységet alkotó Magyarországot, akkor kezdődött meg ennek az északkeleti országrésznek a hányatt sorsa.

Kárpátalja egy olyan közigazgatási egység, amit az első világháborút követő békekötéssel Magyarország hat megyéjének, Ung, Bereg, Ugocsa, Máramaros, Szabolcs és Szatmár vármegye részeiből alakítottak ki. Ma a legnagyobb kiterjedése keletről nyugatra 190 km, északról délre pedig 50 km. Történelme kincsesbánya. A honfoglalás után több mint ezer éven át Kárpátalja elválaszthatatlan része volt Magyarországnak. Az első világháborút követő politikai és történelmi változások a Guinness-könyvbe illőek: 17 különféle államalakulatot vagy államformát ért meg ez a vidék.

A római katolikus egyház történelme a Kárpátalján a kereszténység felvételéig vezethető vissza. A tatárjárás utáni időből, 1332-ből való pápai okmány szerint a területen 50-nél több templom található. 1804-ig az egri egyházmegyéhez tartozott, azután a szatmári püspökséghez csatolták, Trianon után létrejött a Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság. Jelenleg folyamatban van a Kárpátaljai Római Katolikus Egyházmegye létrehozása.

Útközben sajnos csak a buszból pillanthattuk meg Beregvár határában, bükkösök és tölgyesek ölelésében található romantikus vadászkastélyt, amely gróf Schönborn Ferenc Ervin utasítására épült 1890-ben. Ma szanatórium.

Munkács Kárpátalja közepén a Latorca két partján fekszik. Ékessége a vár, amely a városhoz közel minden irányból látható. Történelme szorosan egybekapcsolódik a magyar történelemmel, Zrínyi Ilona 1685-1688-ig védte a várat, de az 1703-1711-es szabadságharcnak is egyik központja volt. 1805. december 11-től 188 napon keresztül itt őrizték a magyar Szent Koronát. 1847 júniusában

Petőfi Sándor Munkácsra is ellátogatott. A vár a 68 m magas várhegyre épült. Kicsit fújtatva, de felkapaszkodtunk a várba, és a látvány mindenért kárpótolt: élénk tárult a 250 m hosszú, 110 m széles, négy teraszra, 26 m szintkülönbséggel épült impozáns vár és a gyönyörű táj. Megtekintettük a város más nevezetességeit is. A Béke sugárúton egy mívés kovácsoltvas kapu mögött található a Rákóczi-kastély, más néven Fejér-ház. A városháza, amely Tóásó Pál építész tervei alapján 1906-ban épült, a római katolikus Szent Márton plébániatemplom pedig és az 1904-ben. Szent Mártont Munkács védőszentjeként tisztelik. Ebben a templomban Lőrinc atya misét celebrált, homíliájával elgondolkoztatva bennünket. De nem feledkezhetünk el Munkács neves szülöttéről sem, Munkácsy Mihályról, Csontos Gyuláról, Uray Tivadarról, hogy csak néhányat említsünk.

A következő állomásunk Szolyva volt. Megrendülten álltunk a hajdani lágér helyén létesített emlékparkban, ahol az itt elpusztított 12 ezer áldozatnak a nevét a „siratófal” márványtáblái őrzik.

Ezután már a szálláshelyünk Valóc felé igyekezett kis csapatunk, ahol kényelmes szállás és finom vacsora várt bennünket. Köszönetet kell mondani a szervezőknek: Jóska és Rita fáradtságot nem ismerve segítettek a vacsora és a reggeli felszolgálásánál, hogy minden zökkenőmentesen történjen.

Második nap folytattuk utunkat a 841 m magas Vereckei-hágóra. Ez minden magyar szent helye. Ezen a hágón érkeztek 896-ban Árpád vezetésével a Kárpát-medencébe a honfoglaló magyar törzsek. (Ezt a történelmi eseményt és tájat örökítette meg Feszti Árpád az Ópusztaszeren látható Körképén.) A jeles esemény 1100. évfordulójának megörökítésére Matl Péter munkácsi szobrász tervei alapján 1996-ban emlékművet emeltek. Az emlékjel kápolna alakú, a hét honfoglaló törzset jelképező hét kötömb-

ből áll. Középen gránit oltárkő található, amely a vérszerződéshez használt kelyhet jelképezi. Lőrinc atya itt felolvasta Imre Sándor Vereckei gondolatok című versét, amelyet mindannyian megrendülve hallgattunk. Szomorú volt látni, hogy a történelmi Magyarország magyar-lengyel határátelölhelyén a még korábban megvolt emlékművet teljesen lerombolták.

Hazafelé ismét megálltunk Munkácson, ahol a szentmisén feltölthettük a lelkünket, és meg-

köszönhattuk az Istennek ezt a szép kirándulást. Ekkor még nem sejtettük, hogy a visszafelé vezető utunk kissé viszontagságosra sikerül. Ugyanis a magyar határörök jóvoltából több órát tölthettünk a buszban a Tiszát átívelő híd közepén. Amikor végül megnyílt előttünk az út, imádsággal adtunk hálát az Úrnak.

Köszönjük Lőrinc atyának és a szervezőknek azt a csodálatos két napot.

Csicsovszkiné dr. Szilassy Emília

Kishírek

A jubiláló házaspár **november 13-án**, a szombat esti szentmise keretében adtak hálát életükért, családjukért. A szentmisét testvéri hangulatú agapé követte a Szent Imre-teremben.

A hagyományos keresztény bál **november 20-án** volt a Tóth Árpád Gimnázium aulájában.

November 29-étől advent hétköznapjain reggel 6 órakor kezdődnek a rorate szentmisék.

December 2-án 17.30-tól 20 óráig közösségi bűnbánati liturgiát tartunk, amely jó alkalom arra, hogy felkészülten elvégezzük a szentségi gyónásunkat is.

December 14-étől 22-éig minden este a szentmisét követően végezzük a Szállást keres a Szentcsalád-ájtatóságot, a templomhoz közeli otthonokban.

December 24-én délután fél háromtól a hittanos gyermekek pásztorjátékára kerül sor a templomban. 15 órától karácsony-vigilíai szentmise lesz azok számára, akik az éjféli misére nem tudnak eljönni. Ezt követően a

templom 23 óráig zárva lesz. Az éjféli misét püspök úr celebrálja. Karácsony napján ünnepi, másnapján vasárnapi miserendet tartunk.

December 31-én 18 órától év végi hálaadással zárjuk a polgári évet.

Nézzük meg!

Továbbra is szívesen ajánljuk az *Őseink hite* című kiállításunkat, amelyben templomunk történetének liturgikus emlékei (miseruhák, monst-ranciák, berendezési tárgyak stb.) mellett a vallásos élet emlékei láthatók, köztük több jelentős festmény, szobor, kegytárgy.

A kiállítás a szentély mögötti folyosóról közelíthető meg.

Nyitva: szerdán, szombaton és vasárnap 9–12 és 14–17.30 között. Csoportok számára előzetes egyeztetés esetén szakszerű tárlatvezetést is vállalunk.

Adózók figyelmébe

Az adóbevallások időszakának közeledtével ismét közreadjuk az 1%-ok fogadására alkalmas alapítványaink adatait, kérve a figyelmet a rendelkező nyilatkozatok kitöltéséhez.

Az egyházaknak adható százalék:

Magyar Katolikus Egyház kódja 0011.

Kérjük, hogy az alapítványoknak, civil szervezeteknek ajánlható másik százalékhoz az alábbiak közül válasszanak egyet:

Szent Anna Plébánia Alapítvány (rendkívüli plébániai kiadások) – **Adószám: 19128616-1-09** (besorolása: közhasznú)

Sziklára Épített Ház – csángómagyar lelki közösség – Alapítvány – **Adószám:**

19128850-1-09 (Gyimesfelsőlóki iskola támogatása: közhasznú)

Rátky Alapítvány a debreceni Szent József Gimnáziumért – **Adószám: 18558182-1-09**

(Ösztöndíjak, támogatások: közhasznú)

Ebesi Katolikus Templomért Alapítvány – **Adószám: 18551563-1-09** (Az ebesi filia hitéletének fejlesztése)

Szent Erzsébet Alapítvány (kiemelten közhasznú) – **Adószám: 18545348-1-09** (A debreceni szeretetotthon támogatása)

Keresztény Ifjúságért Alapítvány (közhasznú) – **Adószám: 19127866-1-09** (Fiatalok közösségi életének fejlesztése)

Jubilate Alapítvány (Szent László Kórus) – **Adószám: 18552519-1-09**

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik eddig is lelkiismereti kötelességüknek tekintették az egy százalékokkal való rendelkezést. Most a vállalkozók figyelmét szeretnénk felhívni, éljenek a lehetőséggel!

(Szerk.)

Özek, szarvasok, emberek

A terem csupa pompa. Lámpák éles fénye ragyog a durva-kidolgozottságtól hangulatos, lakkozott gerendafalon. A nyers színű dorongokról örök vadászmezőkre tovaszökellet szelíd özek, hajdanán büszke szarvasok trófeái őrködnek. Vázákban szagos vadvirág. A félig nyitott ablakok felől hűs őszi szellő borzoló, a párkány piros cserepeiből muskátlik dús bokra omlik a teraszra.

Az asztaloknál modorosán vidám társaság, zarándokúttjuk ünnepi ebédjét ülik. Apró, tüstént ru-ténlányka szótlán alázattal sűrű, vékony karjáról tálal, finom mosolyt biggyesztve nyújtja az ételt. A tányérokban jóízű borscs, húsleves, pörkölt gőzölög gazdagon, buján elegyedik a hagymás-fűszeres káposztasaláta erős illatával. Hm.

Poharamból csípős ásványvizet kortyolok. Kávét rég nem iszok, hát ételért-italért hamar hálát adok, s bár tudom, kissé udvariatlan, szomjas kíváncsisá-gom oltandó, sebtében udvarra surranok.

Künn lomha fenyőfűst terjeng. Hátul feketeruha-s, kopaszra nyírt izompacsirták közt vita-lökdösődés támad, majd váratlanul sötét ablakú autócso-dákba ül, s elviharzik a csapat. Bandaharc, gondolom.

Órát üt az aranyfényes toronydíszű hagymakupolás templom harangja, délidő van. Az utcán iskolából hazai gyerekek. Parázsszemük szégyel-lősen sandít rám, mellettem illő köszönés, mögém lépve huncut kuncogás, és hipp-hopp szertefutnak.

Az elágazás ívének virágtengerében kékbe öltözött, karját értünk táró Szűzanya. Lábainál, a fűben egerésző macska, mögüle, a fák alól patak csilingel, s útra kész fecskeraj cikáz-csivitel.

Engedve Mária hívásának, fejet hajtok, térdre borulva imádkozok.

Körbenézek. Be csuda kies térség! A Szinyák, a Borló, a Borzsa-havas felhőcafatokba vesző vonulatai szorítják a köves gázlókon fehér tajtékkal zúgó Latorcát. Verecke híres hágójáról völgyét követve magyar, tatár, rutén, zsidó, orosz, ukrán ereszkedett alá. Ősidők óta forgalmas út, számos nagyidő borzalmától szenvedő út, földjét pata, ráf, a broncs, lánctalp tépte-szaggatta.

Az üres állomáson álmos mozdony dudál, nehéz-kesen nekilődül. Tohonya rántását mogorva vagonok csörömpölve hullámozzák s a szerelvény monoton zakatolással kanyarog tova hegyek messzi vilá-gába.

A rettegett Szolyva irányából az ismeretlen Lemberg felé mindíg sűrűn jártak, ezután is sűrűn

járnak a vonatok. Ó, mindentől feledettebb vidék, örökké árván maradt tájék, Kárpátalja, s ott távol, az ormokon túl, hasonlóan, Bukovina és Galícia! Mit vétettél? És mit vétett folyton futamodásra kárhoz-tatott néped? Teremtő Isten, Jóságos Jézus, Szent-lélek Úristen, ne hagyj el! Az édesanyák még meddig szülnék ide szörnyűbb félelemre, fájdalmasabb kí-nokra gyermeket, mint máshová? A tűzvihar per-zselte, sóval szórt táj sem kiégettebb, szomorúbb et-től, hol a hittelenség tébolya tékozolt!

Miként az utca, a sűrű szőlőlugassal sötétre befut-tatott porták is néptelenül. A kertek fáin még éretlen zöld az alma, de a szilva már kéklőn. Az ág-bogak rej-teken, picikét mindig bánatos hangú cinegék.

Rettentő szegénység nyomorgat. Itt nem ínséges idők sanyarú emléke, pusztá valóság a mohás fa-zsindely, szakadozott kátránypapír-, vagy törede-zett hullámpala-tető alatt düledező ház. Apró abla-ka opálos üvegéhez kíváncsi gyermekarc tapad: ör-vénylő mélybe húzó múltban élve kémléli a jövőt, s bízva mosolyra fakad.

Egy aggastyán jó. Szánalmasan ócska rongyokban, fakó botra támaszkodva bizonytalanul csoszorog. Mellém ér, ekkor látom, hogy vak. Bár kikerülhet-ném, mégis hozzá lépek.

– Adjon Isten jó napot, bácsikám!

– Dobri gyen!

– Dobri!

– Én nem beszél mágyáru, én kicsi fiucská beszél csak mágyáru!

És hosszan folytatja a maga nyelvén. Nem értem, viszont hanghordozásából érzem, szebb s boldo-gabb időket idéz szívesen. Gyanítom, az öregek szo-kása szerint, fiatalsága régi képeit lapozza: tán sze-relmet, forró csókot, forgó táncot, borgőzös mulato-zást, szénát-szalmát, petrezselymet.

– Bácsikám, milyen ember tetszik lenni?

– ? – húzza fel vállát.

– Rutén? Szlovák? Ukrán?

– Rutén! – csattan önérzetesen rekedtes hangja s a görnyedtségéből büszkén kifeszíti munkába agyon-nyútt testét.

Ismét hosszan szól apái nyelvén. Akár az imént, élvezettel formázza-fűzi édesre a szókat. Örömmel veszem: itt állok, ahogy Rákóczi nevezte, a leghűse-gesebb nemzet egy kései hősfíával.

(Bátortalan kérdés: ugye tart még e önzetlen hű-ség mindkét oldalon?)

– Nem értem, őszintén sajnálom, pedig tényleg szeretném érteni, miről beszél!

– Ó, mágyárok-mágyárok!... Ó, mágyárok-mágyárok!... Hová lettetek, hová máradtátok!

Könny, rengeteg könny, háborgó tengernyi könny ömlik kékhomályú szemébe, s enyémbé. Úgy állunk soká, szótlánul. Mindketten tudjuk, most beszélgetünk férfimód igazibul.

– Viszontlátásra! Dovigyénijá!

– Dovigyénijá!

Szabad kezéért nyúlok, megrázom. Ő erőtlenül, melegséggel viszont. Majd szétcsúszik a két, puha s érdes tenyér, egyik magyar, másik rutén. Szája némán rebeg, feje akaratlan remeg. Jobbja három öszszeszorított ujját melléhez emeli, oda ütögeti. Minő ima száll magasba! Isten fizesse, Isten hallgassa!

Buszunk a szoros kijáraton, akár komp szűkös révből, óvatosan az utcára imbolyog. Pajkos legény árokszélre ugrik tőle, orra szusszan, szinte súrolja a félrehúzódt világtalant. A szerencsétlen bal karjával kopott botjára dől, fejét égre emeli, vak tekintete a semmibe réved, ám a végtelenbe lát. Elgyötört arcán a megbékéltek derűje suhan, jobbjaival a busz felé legyint, minden jót kíván. Szeme nedves, szája motyog, borostás arcára eső szemerkél. Égi áldás harmatozza!

A falucska innen arra menve utolsó, onnan ide jövet első udvara lucskos fűvén vörhenyes özgidó lépdél, fekete orrocskáját a kerítés korhadt deszkáihoz böködi, lábával játékosan dobbant.

Az ősi országúton autók robognak ismeretlen cé-

lok felé. Buszunk is beáll a sorba.

Az út menti édes illatú szénakazlak körül még ott lengedez a hajnali köd. A nap most olvasztja szét kavargó aranygomolyát, s langymelege ébresztgeti, tarka rétre küldi méhesek szorgos hadát.

A kaszáló fennebbi, szűk völgye sejtelmes ködében bőgő gímikák gyűlnek. Orrukból sűrű pára tódul, koronás fejük csüdig szegzik, izmos testük hörgöve egymásnak feszül. Agancs csattog, ág reccsen, sáros kavics pattan-cuppan, tipródik ezernyi virág. Ősi küzdelem: nemes viadal csordáért, mezőért!

Ősi passzió: lombok árnyas óvásában célkereszt keresgél, talál, fegyver dörren. Durr! Hegyek visszhangozzák, egek rázkódnak belé. Durr! Inog, bicaklik, földre rogy egy élet. Döbönt csend, fákról pergő színes levelek temetnek. Csillogó kürt nem ám akárfifélék, csupán ritka nagy vadak elestekor zeng érces diadalt, túlharsogva sikolyt és üvöltést: ember vagyok, ne lőjete!

Lenn, a szédítő mélyben a motorzajtól-füsttől mit se látni-hallani ebből. Ó, nem, a viláért sem! Hol fortélyos félelem igazgat, ott, ki lát, is vak, ki hall, is süket, mindenki kínoktól merev tehetetlené, gonosz játékok riadt foglya.

A kies táj ölén, az ősi országúton autók rendületlenül száguldnak ismeretlen célok felé, s csörgő patákat követve unalmas vonatok zötyögnek.

Volóc – Debrecen, 2010. szeptember

Dr. Milbik József

Roráté

Az adventi időszak hajnali roráté miséiről még kora gyermekkoromból vannak emlékeim, amikor általános iskolás koromban, hittanos, templomban járó gyermekként az osztálytársaimmal rendszeresen ministráltam a hétköznapi, és a vasárnapi miséken. Akkor még kissé álmosan, ásítózva, bukdácsolva mentünk a templomhoz vezető úton, mert kiépített út egy jó darabig nem volt. Az adventi várakozásról már hittanórákon sokat tanultunk, és a hitoktató atya megértette velünk az adventi várakozás lényegét az Úr eljövetelét.

A későbbiek folyamán, ahogyan az idő telt, és elérkezett a felnőtté válás időszaka, családalapítás, a gyermekek születése, a hajnali roráté miséken való részvétel szinte teljesen elmaradt. Oka volt ennek a munkába járás, de szerepet játszott a kényelem szeretete is. Egy alkalommal, amikor már deresedő fejjel készültem a karácsonyi ünnepekre, szentgyónáshoz járultam, a gyóntató atya penitenciaként egy

hajnali roráté misén való részvételt adott. Megkérdezte, hogy megoldható-e, és én igennel válaszoltam. A hét első napjával kezdődött a hajnali roráté mise, és a feleségemnek mondtam, hogy mit kaptam penitenciaként. A feleségem vallásos családból származik, ahogyan én magam is, és örült, hogy megyünk, és azonnal eldöntöttük, hogy nem csak egy rorátéra megyünk el, hanem az adventi időszak öszszes hajnali miséjére. Ez annyira jól sikerült, hogy majdnem teljesen megvalósult a tervünk, nagyon sajnáltuk, hogy három napra el kellett utazni a gyerekekhez, mert halaszthatatlan dolguk akadt, de ezt is örömmel teljesítettük. Minden nap reggel már vártuk az óracörgést, hogy készülődjünk és indulhassunk a misére, amelyeknek különös hangulata volt, a miséken mindig áldoztunk, és így megtisztulva vártuk az Úr eljövetelét.

Juhász János

Utcanevet érdemelnének 4.

A vértanú ferences, Kiss Szaléz

P Kiss László Szaléz római katolikus pap, ferences szerzetes – a debreceni Szent István templom első plébánosa Szécsényben, Egerben, Pécssett, Gyöngyösön, Jászberényben, Salgótarjánban, New Brunswick-ban és Debrecenben szolgálta Istent és a rábízottakat.

Már a 30-as években rádióműsort szerkesztett, kemény hangvételű cikkei jelentek meg a Korunk Szava katolikus társadalmi és kritikai folyóiratban. Gyakran bírálta a magyar politikai és egyházi vezetést, felemelte szavát a társadalmi igazságtalanságok ellen. 1937-ben jászberényi állomáshelyéről el is mozdították. Innen Amerikába került, missziós szolgálatra. New Brunswick plébánosaként sajtónapot tartott a magyaroknak, társszerkesztője volt az Amerikai Magyarok Vasárnapjának.

Amerikából Debrecenbe

1942-ben hazatért a budai-, és még ebben az évben a debreceni rendházba, ahol házfőnök lett. A Nyilas-, más szóval Vasutas telepen (ma Szabadság

telep) a korábbi tejbegyűjtő épülete lett a ferences rendház (ma a Szent István plébánia épülete). Ezen a területen 15 ezer ember – köztük 6-7000 katolikus – élt, akik főként vákáncsosok, (fakitermelők, favágók) voltak. A MÁV támogatta a ferencesek letelepedését, az 1938-ban felépült vasutas templomhoz szükséges telket is a vasúti részvénytársaság adományozta.

Kiss Szaléz debreceni szolgálata alatt nemcsak a hitéletet, hanem a kulturális életet is felvirágoztatott. Játzóteret építtetett, színházat, kultúrházat hozott létre, a moziba a szegényebbek 1 tojásért mehettek. A háborús években a város számára példaeértékű, virágzó kulturális életéről tanúskodnak a ma is élő, egykori „ferences fiatalok”, akik aktívan részt vettek a közösségi életben. Ez kiváltotta a baloldal nemtetszését, így Kiss Szaléz atyát 1944-ben Debrecenből Gyöngyösre helyezték, ahol a teológusok magisztere és a ferences Hittudományi Főiskola pasztorális tanszékének tanára lett.

A ferences szerzetes létrehozta a városban sikeresen működő Keresztény Demokratikus Ifjúsági Munkaközösséget, a KEDIM-et, egyre nagyobb veszélyt jelentve a kommunista pártra, ezért is támadások

Óvodás Veni Sancte

„Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint, még ha megvénhedik is, el nem távozik attól.”

(Péld 22, 6)

A Svetits kis katicáival, pillangóival, halacskáival, napocskáival és egyéb csoportjelet viselő kis óvodásaival több alkalommal volt már módomban találkozni. De így együtt minden csoporttal, az igazgató, az óvodai nevelők, a szülők, nagyszülők s más hozzátartozók jelenlétében a Szent Anna-templomban, eddig még nem láthattam őket. Ez a találkozás nem volt véletlen. Hiszen 15 éves évfordulója csak egyszer jön el egy intézménynek! A Svetits óvoda esetében ez 2011-ben fog bekövetkezni. Nem véletlen, hogy Szásziné Sustyák Anna óvodavezető éppen a székesegyházban tartotta méltó helyszínnek arra, hogy a jubileumi év megnyitóját ezen a megszentelt helyen tartsa. A nap megválasztása sem volt véletlen: szeptember 24. Szent Gellért püspök vértanú, a katolikus iskolák és óvodák védőszentjének emléknapja. A Veni Sancte szentmisét Richárd atya tartotta a kis ünneplőknek.

Többeknek örömteli esemény ez az évforduló: az óvodának csakúgy, mint fenntartójának, a Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolánövérnek, a városnak és – amit talán elsőként kellett volna említenem: Katolikus Egyházunknak. De Debrecen városának is. A Svetits óvoda megnyitásával – ami az első római katolikus óvoda egész egyházmegyénkben – teljessé vált a Rend által működtetett oktatás minden fokon, 3-7 éves kortól az egyetemistákig. Az óvoda adja az utánpótlást az általános iskolának, az egyetemista lányoknak pedig kollégiumi ellátást biztosít az intézmény. A négy „részleg” közös szellemisége révén valósul meg a rendalapító Boldog Terézia anya álma, vágya, amit Konstitúciónk így fogalmaz meg: „Számunkra a nevelés azt jelenti, hogy az embereket – mint Isten teremtményeit és

Kiss Szaléz

érték. A ferences atya elnémítása rövidesen tehát elsőrendű feladattá vált.

1946 április 28-án, Kiss Szaléz atyát közel ötven fiattal együtt elhurcolták Gyöngyösről és környékéről. A szerzetest először az Andrássy út 60-ban hallgatták ki, kegyetlenül, válogatott módon kínozták, felülmúlva még a nyilasok vallatási módszereit is. Végül a szovjet katonai bíróság golyó általi halálra ítélte, három társával együtt. 1947 márciusában végezték ki Sopronkőhidán.

Jelenleg hét ferences boldoggá avatása van folyamatban, akik a XX. századi diktatúrák áldozatai.

A Szent István plébánia falán az elhurcolt debreceni ferencesekre október eleje óta már egy márványtábla is emlékezteti az arra járókat. Kiss Szaléz debreceni szolgálatának ma már alig vannak élő tanúi, emléke mégis elevenen él. Reméljük, egyszer egy utca is fogja nevét viselni. Nem neki van erre szüksége, hanem nekünk és utódainknak, mert példájából minden nemzedék erőt meríthet a hiteles keresztény életre.

Kovács Ágnes

képmásait – teljes kibontakozásukhoz segítjük, és képessé tesszük arra, hogy bevessék adottságaikat a föld emberhez méltóvá alakításába.” (K. 22.)

„Iskolanővérek, pedagógusok, munkatársak, szülők, családok együttes áldozatvállalása és elkötelezett hűségének gyümölcszeként óriási munka van mögöttünk, és még rengeteg feladat vár ránk, van előttünk” – mondta az óvodavezető. Emlékeztetett rá, hogy 50 gyermekkel indult az óvoda, s ma már 170 kis nevelt-oktatott apróság éli mindennapjait a Svetits falai között. Itt kapják ezek a gyermekek a család mellett az első leckéket a szeretet-teljes, bölcs nevelésből, hogy később ezt tudják továbbadni a maguk családjában.

Lényegében erről szólt a szentbeszéd is a gyermekekhez fordulóan, majd az atya a Szentlélek kegyelmi áldását kérte a gyermekekre és minden megjelenetre.

A szentmisébe a hívekkel együtt a kicsik is bekapcsolódtak. A végén rövid műsorral köszöntötték a jelenteket.

Add, Uram, hogy mindnyájukból igazi jó keresztény, emberséges ember váljék!

Bércecs Mária Klára

Papszentelés a száz éves templomban

Nemzeti ünnepünk napján, 2010. október 23-án a görög katolikus naptár szerint Szent Jakab apostol ünnepén Kocsis Fülöp püspök atya áldozópappá szentelte Orosz Zoltán diakónust a debreceni Istenszülő Oltalma templomban. Utoljára 55 évvel ezelőtt történt papszentelés ebben a templomban. A püspök atya szentbeszédében elmondta, hogy nem véletlenül esett erre a napra a papszentelés, mert ehhez az ünnephez kötődik Orosz Zoltán papi hivatásának az indulása. Azt is elmondta, hogy ezen a napon – évente egyszer – szokta végezni a bizánci egyház Szent Jakab liturgiáját, amely nagyon hasonlít a latin rítusú szentmiséhez. Ezt a rítust azonban nagyon kevesen ismerik, s éppen ezért ritkán is végzik. Ezen a napon is a jól ismert Aranyszájú Szent János liturgiájában részesülhettünk, de reményét fejezte ki, hogy a jövőben évente egyszer, október 23-án talán Debrecenben is fogják celebrálni Szent Jakab liturgiáját. Az újonnan felszentelt áldozár Debrecenben kezdi meg papi szolgálatát.

A debreceni Istenszülő Oltalma görög katolikus templom az idén ünnepli felszentelésének centenáriumát. Az évforduló kapcsán jelentős felújítási munkálatok kezdődtek el a templomban: fűtéskorszerűsítés, festés, s a szentély teljes padlózatának kicserélése. A bizánci rítusú templomokra jellemző ikonosztázion – amely a szentélyt választja el a hajótól – építése is elkezdődött, amellyel sok évtizedes álma valósul meg a debreceni híveknek. A két legfontosabb ikont, amelynek fontos szerepe van a liturgiában, már felfüggesztették a képfalra, s remélhetőleg a többi alapkép is hamarosan elkészül.

Záborszky László

LAPZÁRTA!

A nagybőjti számunkba szánt cikkeket 2011. február 15-ig várjuk az impresszumban feltüntetett címekre. Kérjük a határidő pontos betartását.

Debrecen utcáit járva...

A mindennapokban egy nagyon is aktuális és ugyanakkor örök érvényű tény tapasztalok meg, ami a papi élethez hozzátartozó viseletet illeti. Napjainkban nagyon sok szó esik a tanúságtételről. Ez önmagában szép gondolat, a kérdés csak annyi, hogyan is valósítjuk meg. A válasz nagyon is kézenfekvő és egyben logikus is: Mindenki ott és olyan formában élje meg a tanúságtételt, ahol és amilyen körülmények között él.

Ez természetesen a Mindenható Istennek szentelt emberekre, vagyis papokra és szerzetesekre még inkább érvényes. Ugyanis az Úr Jézus Krisztus embereiről van szó. Jézus világosan megmondta: „Hirdessétek az evangéliumot minden népnek!” Jézusnak szüksége van ránk. Ebből pedig az következik, hogy szigorúan tilos, ugyanakkor a lelkiélet területén egyben életveszélyes is, ha nem Jézus felhívása szerint cselekszik a neki szentelt ember.

Mit jelent papi, illetve szerzetesi ruhában megjelenni bárhol is vagyunk? Önazonosságunk teljes és egyértelmű megélését. Továbbá az Evangélium hirdetését jelenti. Téves, sőt egyenesen az igazságot meghazudtoló állítás, hogy a papi, illetve szerzetesi viselet elriasztja az embereket Jézustól, illetve az Egyháztól. Ezt azonnal megértjük, ha kitérünk a papi és szerzetesi viselet latin kifejezésére. A szerzetesek viselete a „habitus”. A szó annyit jelent a latin nyelvben, mint „magaviselet, szokás”. Egyértelműen kifejeződik, hogy a szerzetesi ruha viselője Istennek elkötelezett személy, mely elköteleződés egy sajátos életforma megélésére emlékeztet. A szerzetes, bármit is cselekszik, bárhol is van, ő mindig szerzetes, Istennek elkötelezett marad.

A papok viselete a „reverenda”. Az elnevezés a latin „reverendus, -a, -um” (tiszteletre méltó) kifejezésből származik. A legnagyobb tisztelet, ami egyenesen az imádás szintjére emelkedik, a papban jelenlévő Jézus Krisztusra irányul. A reverenda viselete nem az úgynevezett „tridentisták” nosztalgia-zása, hanem a leghatásosabb, minden tekintetben legkézzelfoghatóbb tanúságtétele és megvallása ami Urunknak. Jézus felhívása különösen is érvényre jut: „Aki megvall engem az emberek előtt, én is megvallom Mennyei Atyám előtt. Aki megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom Mennyei Atyám előtt.”

Az Úr Jézushoz való ragaszkodást tapasztalom

meg minden nap az emberek felől, amint Debrecen utcáit járom. Amikor bátran megszólítanak. Hangosan így köszönnek: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!” Ugyanezt tapasztalom iskolában, amikor a gyermekek, fiatalok, mi több, pedagógusok megállnak, és örömmel látják, hogy „Végre papot is találunk itt”. Amikor emberek megnyílnak és akár kérik azt, hogy meggyónjanak, vagy valahogy rendezhessék életüket, ha nehéz helyzetbe jutottak. Ugyancsak közele-

dést tapasztalok Jézus iránt, amikor a betegek is felsóhajtanak örömben, hogy Isten emberével találkozhatnak és nem egy civil ruhás valakivel, aki ezáltal elidegeníti tőlük Jézust és egyben magát is. Ugyanez az öröm tapasztalható meg akár boltban, benzinkúton, kórházban és az élet minden helyszínén.

Egyik nap fiatalok hangosan megjegyezték: „Még vannak papok?” Örömmel jelentem be, hogy: „Igen! Vannak”. Természetesen csak akkor, ha minden pap és szerzetes megvallja Jézust az emberek előtt. Egyszer és mindenkorra meg kell jegyezni: A tanúságtétel nem korlátozódik le időre, eseményre és helyszínre. „Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint!”

A papi hivatások számának csökkenéséért jelentősen felelős az a modernista gondolkodás, hogy a reverenda és a habitus viselése elriasztja az embereket, illetve az, hogy nem a külsőség a fontos. Igenis, fontos a viselet is. Ugyanis akikkel találkozunk, először ezen keresztül „tájékozódunk”. Amikor Szent Papokért imádkozunk, akkor azért is kell imádkoznunk, hogy a papok és szerzetesek ne szégyelljék Jézust és magukat sem. Nekünk nincs miért szégyenkezni, elbújni.

Sajnos találkoztam már olyan pappal, aki hagyja magát sodorni a modernizmussal. Ennek egyik látható jele a pulóverbe, garbóba bújás, nehogy kiderüljön, hogy pap az illető. Sajnos több száz, ezer ilyen pap van. Ne csodálkozzunk azon, ha önazonosságunk teljesen megsemmisül.

Itt az ideje ismét visszatérni a klasszikus és a modernista elveket kizáró életformához, aminek egyik alapja, hogy a pap és szerzetes minden tekintetben az legyen, aki: magaviseletben és öltözködésben egyaránt.

Boldogságos Szűz Mária, papok édesanyja! – Könyörögj érettünk!

Rev. Papp Péter